

T.C.
YARGITAY
3. HUKUK DAİRESİ
E. 2016/7535
K. 2016/10920
T. 19.9.2016

* BOŞANMAYI SAĞLAMAK İÇİN ANLAŞMALI PROTOKOL İLE NAFKA ÖDEMEYİ KABUL ETME (Nafakanın Kaldırılması veya Azaltılması İsteminin Kabul Edilemeyeceği - Bilerek ve İsteyerek Mali Gücünün Üzerinde Bir Yükümlülüğü Üstlenen Davacının Talebinin İyi niyet ve Sözleşmeye Bağlılık İlkeleri İle Bağdaşmadığı/Davalının Boşanma Tarihi ve Öncesinde de Çalıştığı)

* NAFKANIN KALDIRILMASI VEYA AZALTILMASI İSTEMİ (Anlaşmalı Boşanma Protokolü ile Kararlaştırılan- Davalının Boşanma Tarihi ve Öncesinde de Çalıştığı/Davacının Sırf Boşanmayı Sağlayabilmek İçin Yoksulluk Nafakası Ödemeyi Kabul Etmesi Sonrasında Açılan Davanın iyi niyet ve Sözleşmeye Bağlılık İlkeleri İle Bağdaşmayacağı)

* BİLEREK VE İSTEYEREK MALİ GÜCÜNÜN ÜSTÜNDE BİR YÜKÜMLÜLÜĞÜ ÜSTLENME (Anlaşmalı Boşanma Protokolü ile Kararlaştırılan Nafakanın Kaldırılması İstemi- Aradan Geçen Çok Kısa Süre İçerisinde Açılan Davanın İyi niyet ve Sözleşmeye Bağlılık İlkeleri İle Bağdaşmayacağı/Nafakanın Kaldırılması veya Azaltılması İstemi)

* İYİNİYET VE SÖZLEŞME İLE BAĞLILIK KURALLARI (Sırf Boşanmayı Sağlayabilmek İçin Bilerek ve İsteyerek Mali Gücünün Üzerinde Bir Yükümlülüğü Üstlenen ya da Karşı Tarafın Mali Durumunun İyi Olduğunu ve Nafakaya İhtiyacı Olmadığını Bilen Kişinin Sonradan Bu Yükümlülüğün Kaldırılması veya Azaltılması Yönünde Talepte Bulunamayacağı)

* ANLAŞMALI BOŞANMA PROTOKOLÜ İLE KARARLAŞTIRILAN YOKSULLUK NAFKASI (Davalı Kadının Tarafların Anlaşmalı Olarak Boşandıkları Tarih ve Öncesinde de çalıştığı- Davacının Aradan Geçen Çok Kısa Süre İçerisinde Açtığı Davanın Reddedileceği/Nafakanın Kaldırılması veya Azaltılması İstemi)

4721/m.2,175,176/4

ÖZET: Dava; yoksulluk nafakasının kaldırılmasını aksi kanaate varılması halinde nafakanın hakkaniyet uygun şekilde indirilmesi istemine ilişkindir. Somut olayda; her ne kadar davalı kadının boşanma kararının kesinleşmesi sonrasında çalışmaya başlayarak asgari ücret miktarı üzerinde bir geliri olduğu saptanmış ise de; davalı kadının tarafların anlaşmalı olarak boşandıkları tarih ve öncesinde de çalıştığının anlaşılması ve bu duruma karşın davacının sırf boşanmayı sağlayabilmek için taraflar arasındaki protokol doğrultusunda yoksulluk nafakası ödemeyi kabul etmesi sonrasında aradan geçen çok kısa süre içerisinde eldeki davanın açılması karşısında, söz konusu talebin iyi niyet ve sözleşmeye bağlılık ilkeleri ile

bağdaşmayacağı hususu değerlendirilmeden, yanılığılı değerlendirme sonucu davanın kısmen kabulü ile nafakanın indirilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasındaki yoksulluk nafakasının kaldırılması davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın kısmen kabulüne yönelik olarak verilen hükmün, süresi içinde tarafların vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünöldü:

KARAR: Davacı vekili dilekçesinde; tarafların İstanbul Anadolu 3.Aile Mahkemesi'nin 26.06.2014 tarih ve 2014/459-547 E.K sayılı ilamı ile anlaşmalı olarak boşandıklarını, anlaşma protokolü gereğince müvekkilinin davalıya 400,00 TL yoksulluk nafakası ödemeyi kabul ettiğini, o tarihte davalının herhangi bir işte çalışmadığını, davalının şu anda bir işe girip çalıştığını, davalının ailesinin yanında kaldığını,maddi durumunun müvekkilinden daha iyi olduğunu,davacının ise İstanbul'da yaşadığını ve kirada oturduğunu, boşanma kararı sonrasında davalının yoksulluk durumunun ortadan kalktığını ileri sürerek, yoksulluk nafakasının kaldırılmasını aksi kanaate varılması halinde nafakanın hakkaniyet uygun şekilde indirilmesini talep ve dava etmiştir.Davalı vekili cevap dilekçesinde; tarafların 2014 yılında anlaşmalı olarak boşandıklarını, davacının boşanma talebi üzerine müvekkilinin boşanmayı kabul ettiğini, boşanma ile müvekkilinin eşinden, arkadaş çevresinde ve işinden ayrılarak mecburen babaevine döndüğünü, anlaşma protokolü doğrultusunda 400,00 TL yoksulluk nafakasına hükmedildiğini, davacının altı aydır nafaka ödediğini, bu miktarın yoksulluğu ortadan kaldırmayacağı ancak davalının hayat mücadelesinde destek olacağını, 400,00 TL ile yaşamını sürdürmesi mümkün olmayan davalının bir işe girdiğini ve 1.700,00 TL maaş aldığını, giderlerinin fazla olduğunu, davacının ise Pegasus Havayollarında kabin memuru olarak çalıştığını, maaşı dışında yan gelirleri olduğunu, ortalama 4.000.TL maaşının bulunduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece; "...davalının boşanma kararının kesinleşmesinden sonra çalışmaya başladığı, aylık 1.700.TL gelirinin bulunduğu, her iki tarafın gelirlerinin birbirine oranı gözetildiğinde nafakanın bir iktar indirilmesinin hakkaniyete uygun düşeceği kanaatine varıldığından yoksulluk nafakasının bir miktar indirilmesine karar vermek gerekmiştir." gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne ve yoksulluk nafakasının 200 TL'ye indirilmesine karar verilmiş, hüküm tarafların vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre, davacı vekilinin temyiz itirazları yerinde değildir.

Davalı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesinde ise;

Dosyadaki bilgi ve belgelerden; tarafların İstanbul Anadolu 3. Aile Mahkemesi'nin 26.06.2014 tarih ve 2014/459-547 E.K. sayılı ilamı ile boşandıkları, ilam ile 20.08.2014 tarihinden itibaren davalıya 400 TL yoksulluk nafakasının ödenmesine karar verildiği, boşanma ilamının temyiz edilmeksizin 05.11.2014 tarihinde kesinleştiği, davalının sekreter olarak çalıştığı, 1.100 TL geliri olduğu, (davalı vekilinin beyanına göre ise 1.700 TL maaş aldığı) anne ve babası ile yaşadığı, dosyadaki SGK hizmet dökümünden davalının

boşanma tarihi ve öncesinde de çalıştığı, en son boşanmanın gerçekleştiği Haziran 2014 tarihinde işten ayrıldığı ve Ocak 2015 tarihinde yeniden işe girdiği, davacının ise Pegasus havayollarında kabin memuru olarak çalıştığı, 2015/Nisan-Temmuz aylarına dair maaş bordrolarından anlaşıldığı üzere davacının gelirinin 2.300 TL ile 3.300 TL arasında olduğu, 950 TL karşılığında kirada oturduğu anlaşılmaktadır.

TMK'nun 175. maddesine göre; boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Aynı Kanun'un 176/4. maddesine göre de; tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hallerde iradın arttırılması veya azaltılmasına karar verilebilir.

Anılan yasal düzenlemeye göre, iradın arttırılması veya azaltılması için ya tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin bunu sağlaması gerekmektedir.

Nafaka iradı, tarafların yaptıkları sözleşmeye dayansa bile indirilebileceği gibi tamamen de kaldırılabilir. Ancak sözleşme ile kararlaştırılmış ve hakim tarafından onaylanmış olan iradın, yasada aranan şartlar gerçekleşmeden tamamen kaldırılmasını ya da indirilmesini istemek hakkın kötüye kullanılması mahiyetini arzeder.

Bunun gibi sırf boşanmayı sağlayabilmek için, bilerek ve isteyerek mali gücünün üzerinde bir yükümlülüğü üstlenen ya da karşı tarafın mali durumunun iyi olduğunu ve geçinmek için nafakaya ihtiyacı olmadığını bilen kişinin, sonradan bu yükümlülüğün kaldırılması veya azaltılması yönünde talepte bulunması da iyiniyet ve sözleşmeye bağlılık ilkeleri ile bağdaşmaz. Çünkü kendi kusuru (basiretsizliği vb.) ile mali imkanlarını zorlayan tarafın MK.nun 2.maddesinden yararlanması söz konusu olamaz. Ancak, Borçlar Kanununun 19 ve 20. maddelerine aykırı bulunmayan karşılıklı sözleşmelerde, edimler arasındaki denge, umulmadık gelişmeler yüzünden sonradan bozulacak olursa, sözleşme koşulları değişen koşullara uyarlanır. Buna göre, sözleşenlerin eğer gelişmeleri baştan kestirebilselerdi, sözleşmeyi bambaşka koşullarla kurmuş olacakları söylenebiliyorsa, ayrıca, beklenmeyen gelişme yüzünden sözleşmeye baştan kararlaştırılmış koşullarla olduğu gibi katlanmak taraflardan biri için özveri sınırının aşılması anlamına geliyorsa, nihayet, yasal ve sözleşmesel risk dağılımı çerçevesinde taraflardan sözleşmeye baştan kararlaştırılmış koşullarla bağlı kalmaları beklenemiyorsa, sözleşmeye hakim müdahalesi gerekebilir.

Hal böyle olunca, somut olaya dönüldüğünde; her ne kadar davalı kadının boşanma kararının kesinleşmesi sonrasında çalışmaya başlayarak asgari ücret miktarı üzerinde bir geliri olduğu saptanmış ise de; davalı kadının tarafların anlaşmalı olarak boşandıkları tarih ve öncesinde de çalıştığının anlaşılması ve bu duruma karşın davacının sırf boşanmayı sağlayabilmek için taraflar arasındaki protokol doğrultusunda yoksulluk nafakası ödemeyi kabul etmesi sonrasında aradan geçen çok kısa süre içerisinde eldeki davanın açılması karşısında, söz konusu talebin iyiniyet ve sözleşmeye bağlılık ilkeleri ile bağdaşmayacağı hususu değerlendirilmeden, yanılığlı değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu sebeplerle yerinde olduğundan kabulüyle hükmün HUMK.nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA ve peşin alınan temyiz harcının istenmesi halinde temyiz edenlere iadesine, 19.09.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.